

010Σ

«Αντιρατσιστική» εθνική λογοκρισία

19.04.2015, 11:38 | Ετικέτες: [ρατσισμός](#), [Παγκόσμιος Πόλεμος](#), [Κρήτη](#), [Ελλάδα](#), [Έθνος](#), [κόμματα](#)

Συντάκτης: [Τάσος Κωστόπουλος](#), [Αντα Ψαρρά](#), [Δημήτρης Ψαρράς](#)

Όταν το περασμένο καλοκαίρι ερχόταν για ψήφιση στη Βουλή το «αντιρατσιστικό» νομοσχέδιο της κυβέρνησης Σαμαρά (νυν Ν.4285), από τις στήλες τούτης εδώ της εφημερίδας είχαμε προειδοποιήσει (26.8.2014) ότι το περιβόητο άρθρο 2, με το οποίο ποινικοποιείται η «δημόσια επιδοκιμασία ή άρνηση εγκλημάτων» πολέμου και γενοκτονιών, είναι πολύ πιθανό να λειτουργήσει λογοκριτικά για την ιστορική έρευνα στη χώρα μας.

Στο ίδιο μήκος κύματος, 139 ιστορικοί απηύθυναν μέσω της «Εφ.Συν.» έκκληση προς την κυβέρνηση να αποσύρει το επίμαχο άρθρο (2.9.2014). Τελικά, το τελευταίο ψηφίστηκε από τους βουλευτές της Ν.Δ., του ΠΑΣΟΚ και της ΔΗΜΑΡ – με μόνη τιμητική εξαίρεση, στην τελευταία περίπτωση, τη Μαρία Ρεπούση.

Αντιμέτωποι μ' αυτές τις προειδοποιήσεις, οι αρμόδιοι παρείχαν τότε αφειδώς διαβεβαιώσεις πως η επίμαχη διάταξη ουδέποτε πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για την περιστολή του έργου των ιστορικών. «Σε καμία περίπτωση δεν επιδιώκεται η απαγόρευση ή ιδεολογική χειραγώγηση της επιστημονικής έρευνας», ισχυριζόταν π.χ. η αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου, απόσπασμα που ο υπουργός Δικαιοσύνης Χαράλαμπος Αθανασίου επανέλαβε αυτολεξεί κατά την αγόρευσή του πριν από την ψηφοφορία (Πρακτικά Βουλής, σ.2.605-6).

Επιφυλακτικότερη, η επιστημονική υπηρεσία της Βουλής στη δική της έκθεση (1.9.2014) έκρινε πάντως ότι «θα ήταν σκόπιμο, ελλείψει ειδικής ρύθμισης στην ελληνική νομοθεσία και προς διευκόλυνση της εφαρμογής της προτεινόμενης διάταξης, να εισαχθεί ειδικός λόγος άρσης του αδίκου της περιγραφόμενης συμπεριφοράς» στην περίπτωση της τέχνης και της επιστημονικής έρευνας. Δυστυχώς, η πρότασή της δεν εισακούστηκε.

Επτά μήνες μετά, διαθέτουμε πλέον απτές αποδείξεις για τη χρήση που η δικαστική εξουσία επιφύλαξε σ' αυτή την επίφοβη διάταξη. Αποδείξεις που, δυστυχώς, επιβεβαιώνουν πλήρως τις αρχικές επιφυλάξεις όσων εναντιώθηκαν στην ψήφισή της: η μοναδική δίωξη με βάση το άρθρο 2 του Ν.4285 που έχει γνωστοποιηθεί μέχρι σήμερα δεν στρέφεται κατά κάποιου ναζιστή που καλεί σε επανάληψη του Ολοκαυτώματος, αλλά εναντίον ενός γνωστού Γερμανού ιστορικού που υποστηρίζει απλώς θέσεις για τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και τη μάχη της Κρήτης οι οποίες αποκλίνουν απ' όσα πρεσβεύει η επικρατούσα στη χώρα μας άποψη.

Θέσεις που κάθε άλλο παρά σύμφωνους μας βρίσκουν ως ερευνητική ομάδα, η ποινική όμως δίωξη των οποίων σηματοδοτεί μια εξέλιξη επικίνδυνη για την επιστημονική έρευνα και τις δημοκρατικές ελευθερίες στον τόπο μας.

Δίωξη για λόγους «εθνικούς»

Η υπόθεση ξεκίνησε τον περασμένο Νοέμβριο, με τις επεισοδιακές αντιδράσεις μερίδας της τοπικής κοινωνίας του Ρεθύμνου στην αναγόρευση του Χάιντς Ρίχτερ, καθηγητή Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο του Μανχάιμ, σε επίτιμο διδάκτορα του Πανεπιστημίου Κρήτης. Όπως διαπιστώνουμε από δημοσιεύματα του τοπικού Τύπου, ενορχηστρωτής αυτών των αντιδράσεων ήταν ο επίτιμος αρχηγός ΓΕΕΘΑ, στρατηγός Μανούσος Παραγιουδάκης, και πέτρα του σκανδάλου το περιεχόμενο του τελευταίου βιβλίου του Ρίχτερ, με τίτλο «Η μάχη της Κρήτης» (2011). Η προγραμματισμένη τελετή ματαιώθηκε και η αναγόρευση πραγματοποιήθηκε τελικά με την κάλυψη της τοπικής φοιτητικής κατάληψης, το συντονιστικό όργανο της οποίας φρόντισε να διευκρινίσει πως η προάσπιση της ακαδημαϊκής ελευθερίας εκ μέρους του δεν σημαίνει και συμφωνία με τις απόψεις του Γερμανού ιστορικού.

Τη σκυτάλη από τον απόστρατο στρατηγό παρέλαβε μερικές μέρες αργότερα η δικαστική εξουσία, με τη διενέργεια προανάκρισης από τον εισαγγελέα Πρωτοδικών Ρεθύμνου Γιώργο Πατεράκη για ενδεχόμενη παραβίαση του Ν.4285. Ως μάρτυρες κατηγορίας κατά του βιβλίου κατέθεσαν ο κ. Παραγιουδάκης και ο βουλευτής Ηρακλείου της Ν.Δ., Λευτέρης Αυγενάκης.

Τελική κατάληξη της όλης διαδικασίας υπήρξε η δίωξη του συγγραφέα για «άρνηση των εγκλημάτων του ναζισμού και των εγκλημάτων πολέμου», η οποία «στρέφεται κατά του Κρητικού Λαού και ενέχει υβριστικό χαρακτήρα», και η έκδοση ειδικής εισαγγελικής απόφασης για τη δημοσιοποίησή της «προς κατασίγαση της γενικής κατακραυγής που προκλήθηκε στην τοπική κοινωνία της Κρήτης, για την αντιμετώπιση της κοινωνικής αναστατώσεως και προς αποσόβηση κάθε ενδεχόμενης ακραίας αντίδρασης».

Η απόφαση για τη δημοσιοποίηση -«διά του Τύπου και επί ένα δεκαήμερο»- εκδόθηκε δύο μόνο μέρες πριν από τις πρόσφατες βουλευτικές εκλογές (23.1), η είδηση όμως επισκιάστηκε από τις πολιτικές εξελίξεις, με αποτέλεσμα να

μεταδοθεί από τα ΜΜΕ μόλις στα μέσα Μαρτίου.

Από το δεκασέλιδο κείμενο της εισαγγελικής απόφασης διαπιστώνουμε πως, αντί για την εξαγγελθείσα προστασία μειονοτικών ομάδων από επικίνδυνα γι' αυτές ρατσιστικά κηρύγματα, ο Ν.4285 χρησιμοποιείται στην πράξη ως εκσυγχρονισμένη μορφή της εμφυλιοπολεμικής φρονηματικής νομοθεσίας περί «αναμόχλευσης παθών» και «πρόκλησης των πολιτών σε διχόνοια».

Μπορεί το επίμαχο άρθρο 2 να θέτει ως προϋπόθεση την εκδήλωση του αδικήματος εναντίον κάποιας μειονοτικής «ομάδας προσώπων ή μέλους της που προσδιορίζεται με βάση τη φυλή, το χρώμα, τη θρησκεία, τις γενεαλογικές καταβολές, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου ή την αναπηρία», η Εισαγγελία Ρεθύμνου δεν δυσκολεύτηκε όμως ν' αναγορεύσει σε τέτοια ομάδα τον «Κρητικό Λαό», με κεφαλαία και στο σύνολό του.

Ακόμη πιο εύγλωττη είναι η στοιχειοθέτηση της αντικειμενικής υπόστασης του διωκόμενου εγκλήματος, όπως αναπτύσσεται στο εισαγγελικό έγγραφο. Ο Ρίχτερ κατηγορείται όχι για άρνηση των εγκλημάτων πολέμου που διέπραξε η Βέρμαχτ στην Κρήτη σε βάρος του άμαχου πληθυσμού, αλλά για σχετικοποίησή τους μέσω της επίκλησης του υφιστάμενου τότε δικαίου του πολέμου και άλλων «ελαφρυντικών» περιστάσεων: ενώ δεν αρνείται πως ο γερμανικός στρατός πραγματοποίησε εκτελέσεις αμάχων κατά τη διάρκεια της μάχης, τις αποδίδει στην ένοπλη αντίσταση που πρόβαλαν στους εισβολείς άτακτα σώματα πολιτών χωρίς εμφανή διακριτικά, οργανωμένα από τη βρετανική Διεύθυνση Ειδικών Επιχειρήσεων (SOE).

Με άλλα λόγια, από την ποινικοποίηση της «κακόβουλης άρνησης» των εγκλημάτων πολέμου περνάμε στη διασταλτική ποινικοποίηση της (αντισυμβατικής ή μη αρεστής) ερμηνείας τους.

Το πραγματικό ιδεολογικό υπόστρωμα της δίωξης αποκαλύπτεται ωστόσο πλήρως στο 18ο από τα 20 στοιχεία που επικαλείται η εισαγγελία. Βάσει αυτού, ο Ρίχτερ παραπέμπεται σε δίκη (και) επειδή απορρίπτει σαν «εθνικό μύθο» τη διαδεδομένη στη χώρα μας πεποίθηση πως η μάχη της Κρήτης έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην επιβράδυνση της ναζιστικής εισβολής στην ΕΣΣΔ και, συνακόλουθα, στην έκβαση του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Προς αντίκρουσή του, ο εισαγγελέας του Ρεθύμνου επιστρατεύει ως αυτοσχέδιος ιστορικός κάποιο τσιτάτο του Σοβιετικού στρατηγού Ζούκοφ.

Μπορεί φυσικά κανείς να συμφωνεί ή να διαφωνεί μ' αυτή την εκτίμηση, που ο Γερμανός ιστορικός έχει υποστηρίξει ήδη από τη διατριβή του (τ.Α', σ.125-6) κι αναλύσει πολύ εκτενέστερα σε προηγούμενο βιβλίο του («Η ιταλογερμανική επίθεση εναντίον της Ελλάδος», Αθήνα 1998, σ.635-58). Από πού κι ώς πού, όμως, η αμφισβήτηση της κοσμοϊστορικής σημασίας των αγώνων του ελληνικού έθνους συνιστά ποινικό -και δη «ρατσιστικό»- αδίκημα;

Η σκιά των «μεντόρων»

Εκτός από την επικινδυνότητα της επίμαχης «αντιρατσιστικής» διάταξης, η υπόθεση Ρίχτερ αποδεικνύεται ωστόσο διαφωτιστική και σ' ένα άλλο επίπεδο: την κατάδειξη των ρευστών ορίων που διαχωρίζουν την εθνοφοροσύνη και τον μιλιταρισμό του πανευρωπαϊκού «μεσαίου χώρου» από τη σχετικοποίηση των ναζιστικών εγκλημάτων του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Ο Χάιντς Ρίχτερ δεν είναι ναζί αλλά, όπως ο ίδιος τονίζει και στο απολογητικό υπόμνημά του προς την Εισαγγελία Ρεθύμνου, μέλος του Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος της Γερμανίας (SPD) εδώ και 40 χρόνια.

Η διδακτορική του διατριβή, που εκδόθηκε στη Γερμανία το 1973 και στην Αθήνα το 1976 με τίτλο «Δυο επαναστάσεις και αντεπαναστάσεις στην Ελλάδα 1936-1946», είναι σαφώς αριστερόστροφη, θετικά διακείμενη προς το ΕΑΜ και -κυρίως- τη «δημοκρατική πτέρυγα» του ΕΔΕΣ.

Ο επικεφαλής της τελευταίας, Κομνηνός Πυρομάγλου, όχι μόνο προλογίζει το έργο αλλά επιπλέον, σύμφωνα με τον ίδιο τον Ρίχτερ, «βοήθησε ουσιαστικά στη συγγραφή με τις συμβουλές του, την προθυμία του να διευκρινίζει κάθε ερώτημα και την εποικοδομητική κριτική του» (τ.Α', σ.6). Η υποδοχή του βιβλίου στην Ελλάδα της Μεταπολίτευσης υπήρξε ως εκ τούτου ενθουσιώδης, ο δε συγγραφέας του αρθρογραφούσε τακτικά στο περιοδικό «Αντί» για ζητήματα ελληνικής ιστορίας.

Στο ίδιο μήκος κύματος κινήθηκε και το δεύτερο βιβλίο του («Η αγγλική επέμβαση στην Ελλάδα, 1945-46»), που κυκλοφόρησε στο Λονδίνο το 1985 και στην Αθήνα το 1997.

Φλώρια Κανδάνου. Λίγες δεκάδες μέτρα χωρίζουν τέσσερα διαφορετικά μνημεία που αναφέρονται στην ίδια εποχή. Στη μία πλευρά του δρόμου, το χιτλερικό μνημείο των αλπινιστών που «έπεσαν για τη Μεγάλη Γερμανία στις 23.5.1941», συντηρούμενο από τον Δήμο Κανδάνου και την Ένωση Ορεινών Καταδρομών Κάτω Φραγκονίας με ειρηνιστική παρένδυση, βεβηλωμένο συμβολικά από αντιφασίστες ακτιβιστές. Ακριβώς απέναντι, οι στήλες με τα ονόματα των χωρικών που έπεσαν πολεμώντας στην ίδια μάχη ή εκτελέστηκαν από τα κατοχικά στρατεύματα το 1941 και το 1944. Λίγο παραδίπλα, τέλος, ένα εικονοστάσι για 4 αδέρφια που τουφεκίστηκαν εκεί το 1944 αλλά δεν μνημονεύονται στην επίσημη στήλη

Οι πρώτες αντιρρήσεις για το έργο του θα διατυπωθούν μόλις στα τέλη της δεκαετίας του '80, από έναν άλλο Γερμανό ιστορικό – τον Χάγκεν Φλάισερ, καθηγητή Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο της Κρήτης κι εν συνεχεία της Αθήνας.

Στην ελληνόγλωσση αναθεωρημένη έκδοση της δικής του διατριβής, ο Φλάισερ κατηγορεί επανειλημμένα τον Ρίχτερ για ανακρίβειες, παραποιήσεις, επιλεκτική χρήση και αυθαίρετη «συμπλήρωση» των πηγών προκειμένου να εξωραϊστεί η εικόνα του ΕΔΕΣ, ν' αποσιωπηθεί η έκταση της συνεργασίας του με τους Γερμανούς αλλά και να επιρριφθούν στους

Βρετανούς περισσότερες ευθύνες για την υποδαύλιση του ενδοελληνικού εμφυλίου απ' ό,τι προκύπτει από τα διαθέσιμα τεκμήρια («Στέμμα και Σβάστικα», τ.Α', σ.153, 155, 265, 301, 376 & 392, και τ.Β', σ.221, 241, 246, 257 & 364).

Κάποιες απ' αυτές τις παραποιήσεις αποδίδονται ρητά στην πρόθεση του συγγραφέα ν' αναβαθμίσει τον ρόλο του «μέντορά του» Πυρομάγλου και να τον απαλλάξει προσωπικά από κάθε ευθύνη για τις συνεννοήσεις του ΕΔΕΣ με τα κατοχικά στρατεύματα το 1943-44.

Όπως διαπιστώνουμε από τις εισαγωγές των επόμενων βιβλίων του, η συμβολή ενός τουλάχιστον τέτοιου «μέντορα» αναγνωρίζεται κάθε φορά από τον Ρίχτερ ως καταλυτική για το συγγραφικό του έργο.

Στην «Ιστορία της Κύπρου» που εξέδωσε το 2004, εν όψει της εισδοχής της μεγαλονήσου στην Ε.Ε., κατατάσσει «στην πρώτη θέση» όσων συνέβαλαν στη συγγραφή το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών της Κυπριακής Δημοκρατίας, οι διευθυντές και συνεργάτες του οποίου «στηρίζουν εδώ και χρόνια τη δουλειά [του] και κατά καιρούς εκπλήρωσαν τις δύσκολες επιθυμίες» του (σ.17-8).

Στα στρατιωτικά πάλι έργα του για τον πόλεμο του 1940-41 και τη μάχη της Κρήτης, ρητή είναι η αναφορά του στη βοήθεια που του πρόσφερε το ελληνικό ΓΕΣ, ξεναγώντας τον στα οχυρά της γραμμής Μεταξά και στα πεδία των μαχών στην Κρήτη («Η ιταλογερμανική επίθεση», ό.π., σ.15, και «Η μάχη της Κρήτης», Αθήνα 2011, σ.13). Εξ ου και ο όποιος «διάλογος» αναπτύσσεται εκεί με την ελληνική ιστοριογραφία αφορά σχεδόν αποκλειστικά στρατιωτικούς συγγραφείς, αγνοώντας ουσιαστικά την υπόλοιπη, μη υπηρεσιακή βιβλιοπαραγωγή των τελευταίων δεκαετιών.

Οι διασυνδέσεις αυτές εξηγούν, πιθανότατα, και τους λόγους που επέβαλαν εν έτει 2000 την παρασημοφορία του Ρίχτερ από τον τότε Πρόεδρο της Δημοκρατίας, Κωστή Στεφανόπουλο, με τον χρυσό σταυρό του Τάγματος του Φοίνικα. Μια πιο χαριτωμένη πτυχή τους καταγράφεται σε παλιότερη επιστολή του κ. Παραγιουδάκη προς τον συγγραφέα (25.7.2011), επιστολή που ο επίτιμος αρχηγός ΓΕΕΘΑ δημοσιοποίησε την παραμονή των πρόσφατων επεισοδίων: «Προ της παρουσιάσεως του βιβλίου "Η Μάχη της Κρήτης" και πριν λάβω γνώση του περιεχομένου του, σας επέδωσα ένα μικρό, προσωπικό αναμνηστικό, πιστεύοντας ότι με το πολυσέλιδο έργο σας αναγνωρίζετε τον ηρωικό αγώνα των Συμμάχων και του Κρητικού λαού, με την ευκαιρία της επετείου των 70 ετών. Μετά τα όσα εκθέτω [ως συμπεράσματα από την ανάγνωση του βιβλίου], θεωρώ ότι οι λόγοι για τους οποίους σας επέδωσα το αναμνηστικό δεν υφίστανται και παρακαλώ να μου το επιστρέψετε με το σχετικό σημείωμα» (Αγώνας της Κρήτης Online, 18.11.2014).

Στη «Μάχη της Κρήτης», ως βασικός μέντορας αναγνωρίζεται ωστόσο (όχι το ελληνικό ΓΕΣ αλλά) ο δεξιός Γερμανός δημοσιογράφος Εγκον Σέρερ: αυτός παρακίνησε τον Ρίχτερ να γράψει το βιβλίο, προσφέροντας υλικό και συμβουλές, προοριζόταν μάλιστα αρχικά για δεύτερος συγγραφέας του, προτού οι δυο άνδρες διαπιστώσουν πως οι απόψεις τους για τα γεγονότα και το μοντέλο αφήγησης «διέφεραν κατά πολύ» (σ.10).

Όπως διαπιστώνουμε από μια στοιχειώδη αναζήτηση στο Διαδίκτυο, ο Σέρερ είναι γνωστός στη Γερμανία κυρίως για τα φλογερά άρθρα του σχετικά με τα «εγκλήματα πολέμου» της συμμαχικής αεροπορίας κατά των γερμανικών πόλεων.

Ο αναγνώστης έχει πάντα δίκιο

Ένα δεύτερο κλειδί για την κατανόηση της «στροφής» του Ρίχτερ, από την ένθερμη συνηγορία υπέρ της ελληνικής αντίστασης στη δικαιολόγηση των κατοχικών στρατευμάτων, είναι η διαρκής προσαρμογή του στα στερεότυπα και τις προσδοκίες του αναγνωστικού του κοινού.

Μολονότι άκρως «φιλελληνικό», το βιβλίο του για την Κύπρο ξεκινά λ.χ. με μια άκρως οριενταλιστική αντιδιαστολή των «εξευρωπαϊσμένων» Ελληνοκυπρίων από τους Ελλαδίτες που παραμένουν δέσμιοι των «πελατειακών σχέσεων» (σ.15-6). Στα έργα του για τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο ορατή είναι πάλι η προνομιακή απεύθυνση στο κοινό της «στρατιωτικής ιστορίας», με αποτέλεσμα την υπόκλιση στην κουλτούρα και τις «αξίες» του милитарισμού – όχι μόνο του γερμανικού, όπως διαπιστώνουμε από την ενθουσιώδη περιγραφή της «Γραμμής Μεταξά» («Η ιταλογερμανική...», σ.25-6).

Διαφωτιστικότερες είναι και οι σχεδόν απολογητικές εξηγήσεις του, στη «Μάχη της Κρήτης», για ποιο λόγο απέφυγε να στηριχτεί σε «φανταστικές αφηγήσεις» βετεράνων που «εξυμνούν τον πόλεμο» και «προκαλούν μεν την τέρψη του αναγνώστη, αλλά δεν υπηρετούν την ιστορική αλήθεια και δεν είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν ως πηγές για ένα επιστημονικό σύγγραμμα» (σ.11).

Η «Μάχη της Κρήτης» δεν αποτελεί ως εκ τούτου ναζιστικό σύγγραμμα, αλλά παρέμβαση στη φορτισμένη δημόσια συζήτηση που διεξάγεται στη Γερμανία εδώ και δύο δεκαετίες, σχετικά με τον ρόλο και τα εγκλήματα της Βέρμαχτ στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Παρέμβαση που υιοθετεί την εκεί «εθνικά ορθή» επιχειρηματολογία, για τον διαχωρισμό του «εθνικού» στρατού από τα «κομματικά» SS και των «παραδοσιακών» εγκλημάτων πολέμου που διέπραξε η Βέρμαχτ (πυρπολήσεις χωριών, εκτελέσεις χωρικών και ομήρων ως μέσα καταστολής του αντάρτικου) από τα «αμιγώς πολιτικά» εγκλήματα του χιτλερικού καθεστώτος, όπως το Ολοκαύτωμα.

Ο σοσιαλδημοκράτης συγγραφέας ταυτίζεται έτσι τελικά μ' έναν υποθετικό «μεσαίο χώρο» του γερμανικού милитарισμού, εξαπολύοντας άσφαιρα πυρά κατά του γερμανικού «εθνικισμού» και διαχωρίζοντας τεχνητά τον εθνικοσοσιαλισμό από το στρατοκρατικό πλέγμα που τον γέννησε, τον τροφοδότησε και συμπορεύθηκε μαζί του μέχρι την ήττα στον αγώνα για μια «Μεγάλη Γερμανία».

Με βάση αυτή τη λογική, ο ανταρτοπόλεμος κατά των κατοχικών δυνάμεων χαρακτηρίζεται «βρόμικος και κτηνώδης» (σ.442), σε αντιδιαστολή προς τον «ιπποτικό» πόλεμο των επαγγελματιών στρατιωτικών (σ.438). Τα αντίποινα σε βάρος του άμαχου πληθυσμού δικαιολογούνται διακριτικά ως απάντηση στην καταπάτηση του διεθνούς δικαίου από τους αντάρτες, με υπερπροβολή των βιαιοτήτων που αυτοί διέπραξαν σε βάρος αιχμαλώτων ή τραυματιών αλεξιπτωτιστών.

Η αντίσταση των πολιτών στους εισβολείς πιστώνεται αποκλειστικά και μόνο στην (υπαρκτή) προεργασία της βρετανικής SOE, ως «η μόνη λογική και ευλογοφανής εξήγηση» της διαφορετικής στάσης του πληθυσμού απέναντι στους εισβολείς σε σχέση με την υπόλοιπη Ελλάδα (σ.396). Παρά την προσήλωσή του στα τεχνικά ζητήματα, ο Ρίχτερ παραβλέπει εδώ την οφθαλμοφανή διαφορά των μεθόδων κατάκτησης και το γεγονός ότι πολύ πιο εύκολα αποφασίζει ένας πολίτης να χτυπήσει διάσπαρτους αλεξιπτωτιστές, απ' ό,τι συμπαγείς φάλαγγες θωρακισμένων.

Διαχρονική σταθερά, η έντονα αντιβρετανική φόρτιση του συγγραφέα, που στη Μεταπολίτευση έκανε τις αναλύσεις του ιδιαίτερα προσφιλείς στους Έλληνες αριστερούς, διευκόλυνε εμφανώς αυτή τη στροφή. Εξίσου καθοριστική φαίνεται όμως πως υπήρξε και η διάχυτη συναίνεση που επικρατεί μετά το 1989 στον γερμανικό «μεσαίο χώρο», όσον αφορά την πολιτική αποκατάσταση του έθνους και της στρατιωτικής του πυγμής.

Το επίμαχο βιβλίο κλείνει έτσι με την πικρόχολη παρατήρηση πως «οι Γερμανοί που είχαν πολεμήσει στην Κρήτη βρήκαν εκεί [στους Νεοζηλανδούς ομολόγους τους] την αναγνώριση που τους στερούν μέχρι σήμερα στην πατρίδα τους, παρότι στο μεταξύ Γερμανοί στρατιώτες συμμετέχουν σε αποστολές στο εξωτερικό» (σ.450).

Να καταργηθεί

Αυτά όσον αφορά τον Χάιντς Ρίχτερ και τη δίωξή του. Ο υποψιασμένος όμως αναγνώστης δεν μπορεί να μην υποσημειώσει ότι παρόμοιες αναλύσεις δεν διατυπώνονται στη χώρα μας για πρώτη φορά. Εδώ και μιάμιση δεκαετία, ένας κύκλος Ελλήνων πολιτικών επιστημόνων-ιστορικών, αυτοανακηρυγμένος το 2004 σε «νέο ρεύμα» και «φρέσκια ματιά» της ελληνικής ιστοριογραφίας, προβάλλει την ίδια ακριβώς επιχειρηματολογία, επιρρίπτοντας στο αντάρτικο του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ την πρωταρχική ευθύνη για την αιματοχυσία των κατοχικών χρόνων, των γερμανικών αντιποίνων συμπεριλαμβανομένων. Φυσικά, κανείς εισαγγελέας δεν διανοήθηκε (και πολύ σωστά) ν' ασκήσει δίωξη εναντίον επιφανών καθηγητών του Αριστοτελείου ή του Γέιλ για παραβίαση του «αντιρατσιστικού» νόμου.

Ενας απ' αυτούς, ο ιστορικός Βάιος Καλογρηάς, έχει προταθεί από τον Ρίχτερ ως βασικός μάρτυρας υπεράσπισης στη δίκη του που έχει προγραμματιστεί για τις 2 Σεπτεμβρίου. Επιλογή αποκαλυπτική για τις ωσμώσεις του ευρύτερου χώρου: στην αναθεωρημένη εκδοχή της διδακτορικής διατριβής του που κυκλοφόρησε στη Γερμανία το 2008 και στη Θεσσαλονίκη το 2012 με τίτλο «Το αντίπαλο δέος», ο Καλογρηάς βαφτίζει τους ταγματασφαλίτες της Βόρειας Ελλάδας «εθνικιστές»,

αναγορεύει τις δωσιλογικές αρχές «νόμιμη αντίσταση» (σ.151-78) και την κρατική συνεργασία με τον κατακτητή «πατριωτική» πρακτική (σ.19), χαρακτηρίζει δε την «εαμοκρατία» του 1944 -δηλαδή την απελευθέρωση- σαν «νέα κατοχή» (σ.363).

Η προοπτική που ανοίγει με τη δικαστική δίωξη του Γερμανού ιστορικού είναι ως εκ τούτου μάλλον ευδιάγνωστη: ο σταδιακός εθισμός του κοινού στη μεταφορά των φορτισμένων συζητήσεων για το παρελθόν από τα πανεπιστημιακά θρανία, τα επιστημονικά πάνελ και τις σελίδες των εφημερίδων στα δικαστικά έδρανα, με κάποιους αποφοίτους της Νομικής ν' αναγορεύονται από την κληρωτίδα σε ύψιστους διαμορφωτές της εικόνας που επιτρέπεται να σχηματίσουν οι Έλληνες για την ιστορία του τόπου τους. Ατραπός επικίνδυνη από κάθε άποψη – και, οπωσδήποτε, αποκρουστική για μια πολιτισμένη κοινωνία.

Το διά ταύτα είναι εξαιρετικά απλό: να καταργηθεί άμεσα το λογοκριτικό άρθρο 2, με μια απλή διάταξη σε οποιοδήποτε νομοσχέδιο. Πολιτικό πρόβλημα δεν υπάρχει, αφού τόσο ο ΣΥΡΙΖΑ όσο και οι ΑΝ.ΕΛΛ. είχαν πέρσι καταψηφίσει την επίμαχη διάταξη. Ο μόνος δε που θα κερδίσει από μια τέτοια κίνηση είναι η δημοκρατία μας.

► Διαβάστε

Heinz A. Richter, Η μάχη της Κρήτης (Αθήνα 2011, εκδ. Γκοβόστη).

Το επίμαχο βιβλίο του Γερμανού ιστορικού, που διώκεται με βάση τον «αντιρατσιστικό» Ν.4285/2014 για «άρνηση των εγκλημάτων πολέμου του ναζισμού».

Heinz A. Richter, Η ιταλογερμανική επίθεση εναντίον της Ελλάδος (Αθήνα 1998, εκδ. Γκοβόστη).

Το προηγούμενο έργο του ίδιου συγγραφέα για την ίδια περίοδο. Η πρωτότυπη γερμανόγλωσση έκδοση φέρει τον πολύ πιο ουδέτερο τίτλο «Η Ελλάδα στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο».

Heinz Richter, 1936-1946. Δυο επαναστάσεις και αντεπαναστάσεις στην Ελλάδα (2 τ., Αθήνα 1976, εκδ. Εξάντας).

Η δημοσιευμένη εκδοχή της διδακτορικής διατριβής του Ρίχτερ, έντονα επηρεασμένη από τη συνεργασία του συγγραφέα με τον πρώην υπαρχηγό του ΕΔΕΣ, Κομνηνό Πυρομάγλου.

Heinz A. Richter, Ιστορία της Κύπρου (2 τ., Αθήνα 2007 & 2011, εκδ. Εστία).

Το πιο πρόσφατο «φιλελληνικό» έργο του ίδιου, συνταγμένο με τη συνδρομή του ελληνοκυπριακού Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών.

► **Συνδεθείτε**

☒ **[Αιτιολογική έκθεση του αντιρατσιστικού νομοσχεδίου, νυν Ν.4285/20014 \(20.11.2013\)](#)**

☒ **[Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής για το ίδιο νομοσχέδιο \(1.9.2014\)](#)**

Τηλ: [+30 21 110-45-000](tel:+302111045000)
Φαξ: [+30 21 110-45-175](tel:+302111045175)
Email: contact@efsyn.gr